

ที่ นร ๐๕๐๕/๓๐๓๖๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

พ) พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “การให้สัตยาบัน
อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และ ๙๘”

เรียน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สศ ๐๐๐๑/๑๕๖
ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงแรงงาน ที่ รง ๐๒๐๕.๑/๕๒๒๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๕

ตามที่ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เรื่อง “การให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และ ๙๘” ไปเพื่อดำเนินการ
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงแรงงานได้เสนอความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการร่วมกับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏ
ตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการของกระทรวงแรงงาน
ร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน
สภาพความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศาลแรงงานกลาง องค์การแรงงาน
ระหว่างประเทศ (ILO) และหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวงแรงงาน
ทราบด้วยแล้ว และได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
พร้อมความเห็นและผลการพิจารณาของกระทรวงแรงงานทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบ และขอขอบคุณสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ให้ความเห็น
และข้อเสนอแนะในเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๔๓ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.cabinet.thaigov.go.th

๗ พ.ศ. ๒๕๕๕

รองเลขาธิการฯ.....
ผอ. สหค.....
ผอ. กลุ่ม.....
จ.ร.๓.....
นายอภิสิทธิ์.....

เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
ในเรื่องที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/
ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี
เรื่อง “การให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และ ๘๘”

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเรื่อง “การให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และ ๘๘” ซึ่งกระทรวงแรงงานได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศาลแรงงานกลาง องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและได้เสนอความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการต่อความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑.ประเด็น ข้อ ๑. ความเป็นมา	
การให้สัตยาบันยังคงมีความเห็นแตกต่างบางกลุ่มเห็นว่าควรให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๘ เพียงฉบับเดียว... เพราะการให้สัตยาบันฉบับที่ ๘๗ จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติอันเนื่องมาจากการรวมตัวของแรงงานต่างชาติดังกล่าว โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ทำงาน ผู้แทนสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นเพิ่มเติมในที่ประชุมไว้ ดังนี้ ประเทศไทยมีกระบวนการแรงงานสัมพันธ์ที่นายจ้าง ลูกจ้างมีความเข้าใจ มีระบบกฎหมายที่ดีกว่าหลายประเทศที่รับรองอนุสัญญาทั้ง ๒ ฉบับ และเพื่อให้ไทยหลุดพ้นข้ออ้างเรื่องการกีดกันทางการค้า จึงควรรับรองอนุสัญญาทั้ง ๒ ฉบับ กรณีแรงงานต่างด้าวนั้นทุกวันนี้ประเทศไทยขาดแรงงานต่างด้าวไม่ได้เพราะมีงานหลายประเภทที่คนไทยไม่ทำ ดังนั้น ภาครัฐควรพร้อมหรือยังที่จะต้องเตรียมมาตรการรองรับและเตรียมกฎหมายรองรับหรือยังหากมีการเปิดเสรีแรงงานต่างด้าวในปี ๒๕๕๘ ตามกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพราะคนไทยได้อะไรแรงงานต่างด้าวกี่ตัว	สมช. มีข้อห่วงใยเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ในระบบผ่อนผันภายใต้มติ ครม. ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิสูจน์สัญชาติเพื่อนำเข้าสู่การจ้างงานตามกฎหมายว่าหากประเทศไทยให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ จะมีผลให้แรงงานกลุ่มนี้ในส่วนที่ยังพิสูจน์สัญชาติไม่แล้วเสร็จรวมทั้งที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วแต่ยังไม่ได้อบรมอนุญาตทำงาน สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้หรือไม่ ตช. ในประเด็นอนุสัญญาฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘ นั้น เข้าใจว่าไม่เอื้อประโยชน์ต่อแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย ถ้าเราปฏิบัติต่อแรงงานต่างด้าวที่ดีเยี่ยมมนุษยชาติทั่วไป บุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ กรณีเข้าเมืองผิดกฎหมายจะไม่มีสิทธิที่จะใช้สิทธิตามอนุสัญญาใดๆ จนกว่าจะเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติให้ถูกต้องเสียก่อน ดังนั้น จึงไม่เห็นปัญหาหากจะให้สัตยาบันอนุสัญญาทั้งสองฉบับ มท. ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองหากอนุสัญญาทั้งสองฉบับให้สิทธิในการรวมตัวและร่วมเจรจาต่อรองยื่นข้อเรียกร้องจะเป็นภัยด้านความมั่นคงอย่างแน่นอน ภาครัฐจึงควร

/จะได้ ...

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
จะได้เท่าเทียมกับคนไทยรวมถึงการรักษาพยาบาลด้วยและเราควรยอมรับความจริงว่าแรงงานต่างด้าวเป็นกำลังสำคัญให้กับนายจ้าง ถ้าตั้งกฎกติกาเคร่งครัดเกินไปก็จะมีแรงงานต่างด้าวทำงาน	มีขั้นตอนในการควบคุมแรงงานต่างด้าวในลักษณะกำหนดเงื่อนไขด้านกฎหมายโดยไม่ควรเปิดเสรีอย่างเต็มที่เพราะปัจจุบันมีการหลั่งไหลเข้ามาถึงจำนวนล้านคนแต่ขออนุญาตจดทะเบียนไม่ถึง ส่วนที่หายไปก็ไม่อาจรู้ได้ว่าไปอยู่ที่ไหน ร.ง. การจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ทั้งในเรื่องของการสกัดกั้นการกำหนดมาตรฐานการจ้าง การจัดการแรงงานที่ไม่ถูกกฎหมายให้ได้รับการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย ปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าว ๑.๙ ล้านคน และดำเนินการพิสูจน์สัญชาติที่จะต้องทำให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๕ มีประมาณ ๘๕๐,๐๐๐ คน ดช. “แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ตะเข็บชายแดนทั้ง ประเทท เข้ามา – เย็นกลับ และเข้ามาทำงานตามฤดูกาล ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างรอกฎกระทรวงรองรับการอนุญาตให้ทำงานได้เป็นการชั่วคราวตาม มาตรา ๑๔ แห่ง พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ หากกฎกระทรวงดังกล่าวมีผลทางกฎหมายแล้ว แรงงานกลุ่มนี้สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้หรือไม่ ศธ. การมีกฎหมายลูกที่ชัดเจนและการทำให้แรงงานต่างด้าวถูกต้องตามกฎหมายจะเป็นการคุ้มครองแรงงานทั้งในส่วนของแรงงานต่างด้าวและแรงงานไทยและควรจะต้องเก็บภาษีแรงงานต่างด้าว การตั้งข้อสงวนตามที่อนุสัญญาให้สิทธิไว้จะต้องมีการศึกษาชัดเจน เพื่อเข้าใจตรงกันเห็นด้วยกับการรับรองอนุสัญญาแต่อาจตั้งข้อสงวนตามที่หน่วยงานต่าง ๆ เสนอ เมื่อให้สัตยาบันแล้วจะต้องผูกพันในการออกกฎหมายต่าง ๆ จึงต้องดูแลและรักษาผลประโยชน์ ตลอดจนคำนึงถึงความมั่นคงของประเทศ

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	สมช. แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ตะเข็บชายแดนทั้ง ประเภทเข้ามา – เย็นกลับ และเข้ามาทำงานตาม ฤดูกาล ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างรอกฎกระทรวง รองรับการอนุญาตให้ทำงานได้เป็นการชั่วคราว ตามมาตรา ๑๔ แห่ง พ.ร.บ. การทำงานของคน ต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ หากกฎกระทรวงดังกล่าว มีผลทางกฎหมายแล้ว แรงงานกลุ่มนี้สามารถ จัดตั้งสหภาพแรงงานได้หรือไม่ รง. ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ประเทศไทยไม่น่าจะจัดตั้ง สหภาพแรงงานได้ รายละเอียดขึ้นอยู่กับกฎหมาย ลูกที่จะออกมาหลังการให้สัตยาบันซึ่งจะต้องรอดู อีกที องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) แรงงาน ต่างด้าวที่ไม่ถูกกฎหมายจะไม่ได้รับสิทธิในการ รวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง อนุสัญญาฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๙๘ ไม่ใช่อนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับ แรงงานต่างด้าวโดยตรง แต่เป็นอนุสัญญาฉบับที่ ๑๔๓ ที่รับรองสิทธิพื้นฐานของแรงงานต่างด้าวที่ จดทะเบียนถูกต้องเท่านั้น เพื่อคุ้มครองไม่ให้มีการ ปฏิบัติไม่ถูกต้องต่อพวกเขาเพราะเขาก็เป็น ผู้ทำงาน
๒. ประเด็นข้อ ๓.๒ ข้อวิเคราะห์	
ข้อ ๓.๒.๓ การให้สัตยาบันอนุสัญญา ทั้งสองฉบับควรมีข้อสังเกตภายใต้เงื่อนไข ๑) การพิจารณากว้างการปฏิบัติตาม อนุสัญญาซึ่งเป็นการให้สัตยาบันอนุสัญญาแบบมี เงื่อนไขหรือมีการขอยกเว้นการปฏิบัติบางประการ เป็นสิทธิของรัฐสมาชิกตามอนุสัญญาฯ ฉบับที่ ๘๗	กท. กรมพระธรรมนูญ ในอนุสัญญาทั้งสองฉบับ โดยฉบับที่ ๘๗ มาตรา ๑๒ และฉบับที่ ๙๘ มาตรา ๙ เรื่องการตั้งข้อสงวนสิทธิในดินแดนซึ่ง รัฐสมาชิกจะนำบทบัญญัติของอนุสัญญา มาใช้ บังคับแบบมีเงื่อนไขนั้นสามารถใช้กับกรณีปัญหา แรงงานต่างด้าวได้หรือไม่

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ในส่วนที่ ๓ บทบัญญัติเบ็ดเตล็ดมาตรา ๑๒ เกี่ยวกับการกำหนดดินแดนซึ่งตั้งข้อสงวนสิทธิไม่ใช่ บทบัญญัติของอนุสัญญามาบังคับโดยมีเงื่อนไข ๒) เพื่อยกเว้นในทางปฏิบัติสำหรับจังหวัดที่มีความเสี่ยงสูงด้านความมั่นคงของชาติที่สืบเนื่องจากการรวมตัวเป็นสมาคมโดยเสรีภาพของแรงงานต่างด้าว โดยพิจารณาจังหวัดที่มีสถิติการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวเข้ามาจำนวนมากซึ่งมาตรการนี้สามารถขอยกเลิกได้ในอนาคต	องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ILO เข้าใจ ปัญหาเรื่องความมั่นคงของประเทศ แต่ไม่มีอำนาจตัดสินใจเรื่องความมั่นคงของประเทศใด ๆ อำนาจหน้าที่ของ ILO คือ การทำให้มั่นใจว่าผู้คนที่ทำงานจะได้รับสิทธิในการรวมตัวอย่างเท่าเทียมกัน สำหรับการตั้งข้อสงวนสิทธิ์ตามอนุสัญญาฉบับที่ ๘๗ มาตรา ๑๒ และอนุสัญญาฉบับที่ ๙๘ มาตรา ๙ นั้น อนุญาตให้มีการปฏิบัติตามอนุสัญญาในลักษณะแตกต่างกันได้ซึ่งอนุสัญญาทั้งสองฉบับมีมาตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๔๘ และ ๑๙๔๙ เป็นประเทศตะวันตกที่มีเมืองขึ้น จึงกำหนดให้มีการปฏิบัติตามอนุสัญญาในเมืองขึ้นนั้น ๆ แตกต่างกันได้ ดังนั้น กรณีประเทศไทยการจะใช้มาตราดังกล่าวมาบังคับใช้นั้น ILO จะไม่ยอมรับการตั้งข้อสงวนสิทธิใด ๆ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศไม่มีเมืองขึ้น และจังหวัดต่าง ๆ ก็ไม่ใช่เมืองขึ้นของไทย
๓. ประเด็น ข้อ ๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ	
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเพื่อเตรียมความพร้อมทุกภาคส่วนในการรองรับการให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO ทั้งในกรณีที่ให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ หรือฉบับที่ ๙๘ เพียงฉบับเดียวหรือทั้งสองฉบับ โดยแบ่งขั้นตอนการเตรียมการออกเป็น ๓ ระยะ คือ	ศาลแรงงานกลาง การจะให้สัตยาบันหรือไม่เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาที่จะพิจารณา โดยส่วนตัวยอมรับว่าการให้สัตยาบันมีผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งภาครัฐบาล นายจ้าง ลูกจ้าง และกระทบเศรษฐกิจด้วย ต่อไปจะมีการแก้ไขกฎหมายหลายฉบับ เมื่อกฎหมายออกมาบังคับใช้แล้วศาลจะสนับสนุนในฐานะผู้ปฏิบัติให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเต็มที่

/ระยะแรก ...

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ระยะแรก : ขั้นการเตรียมการ ๑. การเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๑) กฎหมายของกระทรวงแรงงาน	รง. (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) รง. ได้แก้ไขพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ILO ทั้งสองฉบับ ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานประกันสังคม พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ และกฎหมายเกี่ยวกับการประกันสังคมนอกจากให้ความคุ้มครองลูกจ้างคนไทยแล้วยังได้ให้ความคุ้มครองแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย หรือ แรงงานต่างด้าวที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติ ซึ่งสามารถเข้าสู่ระบบประกันสังคมหรือเงินทดแทนได้ หากยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติแต่บาดเจ็บหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานก็จะได้รับความคุ้มครอง โดยสำนักงานประกันสังคมจะออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนในจำนวนเท่ากับกองทุนเงินทดแทนทุกประการ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๑๙ ซึ่งให้สัตยาบันไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ว่าด้วยการดูแลแรงงานอย่างเท่าเทียมกันในเรื่องค่าชดเชย กรณีอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการทำงานซึ่งหากไม่สามารถปฏิบัติตามอนุสัญญาได้ ก็จะต้องมีการชี้แจงต่อ ILO และย่อมมีผลกระทบอย่างแน่นอนหากถูกหยิบยกขึ้นมา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการค้า อย่างไรก็ตาม เห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะมีการให้สัตยาบันอนุสัญญาสองฉบับที่กล่าวอยู่ในขณะนี้เพื่อให้ประเทศไทยมีความเป็นสากลแต่มีข้อสังเกตว่าสหรัฐอเมริกาก็ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน ดังนั้นเราจึงไม่ควรจะเร่งรีบแต่ควรรอบคอบ

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒) แก้ไขกฎหมายของหน่วยงานต่าง ๆ ๓) กระทรวงมหาดไทยควรมีกฎหมายลักษณะบริหารจัดการองค์กรต่าง ๆ ต่อการได้รับสิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการของภาครัฐอย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากเป็นการควบคุมดูแลให้เกิดความสงบเรียบร้อยแล้ว ยังป้องกันมิให้องค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยไม่จดทะเบียนเข้ามาแสวงประโยชน์ในการเป็นตัวแทนกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐ ซึ่งในกฎหมายดังกล่าวควรมีการกำหนดสิทธิที่พึงได้รับจากภาครัฐ ว่าควรเท่าเทียมกับองค์กรที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่อย่างไร	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน แม้จะยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และ ๘๘ แต่เราก็ดำเนินการเรื่องสิทธิการรวมกลุ่มและการเจรจาต่อรองมาแล้วหลายสิบปี ในโลกสมัยใหม่นี้ การจะมาสืบความลับหรือการประทุษร้ายกัน คงไม่ใช่แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำ ซึ่งภายหลังจากให้สัตยาบันแล้วการกำหนดกฎหมายภายในเพื่อดูแลในรายละเอียดที่จะให้สิทธิหรือควบคุม เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการต่อไป สำหรับการ พัฒนาฝีมือแรงงานต่างด้าวเป็นประเด็นที่มีการเรียกร้องกันมาก ซึ่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจะพิจารณาประเด็นนี้ต่อไป สำหรับการให้สัตยาบัน อนุสัญญาทั้งสองฉบับนี้น่าจะกระทำได้ ศาลแรงงานกลาง ด้านความมั่นคงของประเทศ นั้น รัฐคงจะต้องออกกฎหมายควบคุมดูแล แรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะการควบคุม การชุมนุมรวมตัวโดยเสรี ในสภาพปัจจุบัน แรงงานต่างด้าวไม่ว่าจะเข้าเมือง โดยถูกกฎหมาย หรือผิดกฎหมายศาลได้บังคับใช้กฎหมายไทยโดย เสมอภาคเท่าเทียมกัน มท. ขอตั้งข้อสังเกตว่า การจัดตั้งองค์กรต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์แตกต่างกันในหลายด้าน ซึ่งอาจมีความสอดคล้องกับหน่วยงานอื่น ๆ การจะให้กระทรวงมหาดไทยเพียงหน่วยงานเดียว ออกกฎหมายให้สิทธิคงจะไม่ครอบคลุมทั่วถึง ทุกองค์กร ดังนั้น หน่วยงานใดที่เกี่ยวข้องควรจะได้ ออกบทบัญญัติตามสิทธินั้น ๆ ด้วย

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. การเตรียมการด้านลูกจ้างและองค์กรลูกจ้าง ๑) สร้างความเข้าใจเรื่องสิทธิตามอนุสัญญา ซึ่งต้องเคารพสิทธิตามกฎหมายไทย ๒) ควรพัฒนาองค์กรลูกจ้างให้เข้มแข็งใน กระบวนการเจรจาต่อรองเนื่องจากภาครัฐมีบทบาท ลดลง ๓) แรงงานควรได้รับการอบรมเรื่องกฎหมาย แรงงาน ๓. การเตรียมการด้านนายจ้างและองค์กร นายจ้าง ๑) สร้างความรู้ความเข้าใจพันธกิจของ นายจ้างตามอนุสัญญา โดยผ่านการอบรม รวมทั้ง จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์และเอกสาร ประชาสัมพันธ์อื่น ๆ	รง. (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) ควรสร้างความเข้าใจให้ลูกจ้างและองค์กรลูกจ้าง ตระหนักรู้ทั้งในเรื่องสิทธิและหน้าที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีการจัดอบรมพัฒนาองค์กรลูกจ้างให้เข้าใจ ในกระบวนการเจรจาต่อรองเพื่อให้ มีการเจรจาต่อรองอย่างเข้มแข็งและ ไม่ต้องเข้าสู่ขั้นตอนกระบวนการไกล่เกลี่ย โดยรัฐ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีหลักสูตรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย คุ้มครองแรงงาน แรงงานสัมพันธ์ แรงงาน รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ ความปลอดภัยในการทำงาน แก่ลูกจ้าง นายจ้าง โดยจัดอบรมทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค สำหรับ พ.ร.บ ศาลแรงงาน และ พ.ร.บ. ประกันสังคมได้เชิญวิทยากรจากหน่วยงาน ศาลแรงงานกลางและสำนักงานประกันสังคมมาให้ ความรู้ด้วย ทั้งนี้ ได้จัดอย่างต่อเนื่องและมีการ ทดสอบความรู้เป็นระยะเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ รง. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจักได้ ดำเนินการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘ ผ่านเว็บไซต์ของ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. การเตรียมการด้านการรวมกลุ่มของข้าราชการ ๑) รัฐบาลสามารถกำหนดให้ข้าราชการทั้งหมดหรือข้าราชการบางกลุ่มมีสิทธิในการนัดหยุดงานที่แตกต่างหรือน้อยกว่าคนทำงานในกิจการทั่วไปได้ ได้แก่ ทหาร ตำรวจ ข้าราชการระดับบริการ ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการและลูกจ้างในโรงพยาบาล การไฟฟ้า การประปา การโทรคมนาคม และหอบังคับการบิน	รง. (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) การให้สิทธิข้าราชการนัดหยุดงานเป็นเรื่องละเอียดอ่อนเนื่องจากข้าราชการเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ของรัฐ หากจะให้สิทธินัดหยุดงานควรให้สิทธิในการยื่นข้อเรียกร้องก่อนและการนัดหยุดงานต้องไม่ส่งผลกระทบต่อภารกิจของรัฐ ซึ่งหากจะนัดหยุดงานในกิจการใดที่จะก่อให้เกิดความเสียหายก็ควรสงวนสิทธิการนัดหยุดงานในกิจการนั้น มท. (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น) ถ้าให้สัตยาบันแล้วอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๙๘ จะครอบคลุมภาคราชการแค่นั้นโดยส่วนตัวมีความเห็นว่าข้าราชการไม่ควรได้รับสิทธินัดหยุดงาน เพราะข้าราชการไม่ใช่แรงงานและตามประเพณีปฏิบัติของไทยข้าราชการไม่น่าจะนัดหยุดงานได้ และข้าราชการส่วนท้องถิ่นสามารถรวมตัวตามพระราชกฤษฎีกาการรวมกลุ่มข้าราชการหรือไม่เพราะรัฐธรรมนูญได้ให้สิทธิในการรวมตัวอยู่แล้ว องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) อนุสัญญาฉบับที่ ๘๗ เกี่ยวกับเสรีภาพในการรวมตัว ซึ่งโดยหลักการใช้ได้กับข้าราชการทุกท่านทาง ILO เข้าใจว่ามีข้อจำกัดเรื่องสิทธิในการนัดหยุดงาน โดยจะสงวนสิทธิห้ามการนัดหยุดงานให้กับกิจการบางประเภท เช่น การบิน ไฟฟ้า กิจการน้ำ สงวนสิทธิให้กับข้าราชการที่ทำงานด้านความปลอดภัยของชาติ และสงวนสิทธิสำหรับตำรวจ ผู้พิพากษา ผู้คุมเรือนจำ เป็นต้น

/อนุสัญญา ...

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒) “ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการรวมกลุ่มข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. --- ” สถาบันพระปกเกล้าเป็นที่ปรึกษาจัดทำร่างกฎหมาย	อนุสัญญาฉบับที่ ๘๘ มาตรา ๖ ซึ่งระบุว่า อนุสัญญานี้ไม่ใช่บังคับกับข้าราชการ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของรัฐบาลไม่ได้ สงวนสิทธิในการเจรจาต่อรองให้กับเจ้าหน้าที่ระดับบริหาร ข้าราชการส่วนท้องถิ่น เช่น อบจ. อบต. เป็นต้น ทั้งนี้ ILO ไม่ได้จำกัดอำนาจในการเจรจาต่อรองของข้าราชการเพราะมีอนุสัญญาฉบับที่ ๑๕๑ เกี่ยวข้องกับสิทธิของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรงบัญญัติให้สิทธิไว้ สำหรับสิทธินัดหยุดงานนั้นก่อนจะได้สิทธิจะต้องมีสิทธิในการเจรจาต่อรองก่อน ดังนั้น การศึกษามาตราต่าง ๆ ของอนุสัญญา ILO ควรปรึกษากับ ILO ก่อน เพราะประเด็นที่เห็นอาจมีประเด็นอื่นแทรกอยู่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาร่างฯ แล้วเสร็จเมื่อต้นเดือนมกราคม ๒๕๕๕ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนรอสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอร่างเข้าสู่การพิจารณาของ ครม. ในส่วนความพร้อมของสำนักงาน ก.พ. ที่จะประกาศร่างดังกล่าวมีค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามก็ดีขึ้นอยู่กับการพิจารณาของ ครม. ว่าเห็นชอบตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือไม่ สาระของร่างฯ มี ๔ หมวด ได้แก่ หมวดทั่วไป สหภาพข้าราชการ สหพันธ์ข้าราชการ และการกำกับดูแลของนายทะเบียน (เลขาธิการสำนักงาน ก.พ.) เป็นการรวมกลุ่มข้าราชการ ๕ ประเภท ซึ่งแยกตามกรอบของการร้องเรียน หรือข้อเสนอแนะ คือ สหภาพข้าราชการพลเรือนสามัญ สหภาพข้าราชการสังกัดกรมเดียวกัน สหภาพข้าราชการสังกัดกระทรวงเดียวกัน สหภาพข้าราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดเดียวกัน

/และสหภาพ ...

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	และสหภาพข้าราชการตำแหน่งประเภทบริหาร ร่างฯ ฉบับนี้ใช้บังคับเฉพาะข้าราชการพลเรือน สามัญเท่านั้น (๑๙ กระทรวง ๑๔๗ ส่วนราชการ) ไม่รวมตำรวจ ทหาร ตุลาการ รัฐสภา และ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น มีเจตนารมณ์ คือ การรวมกลุ่มของข้าราชการพลเรือนต้อง ไม่กระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่กระทบกับการบริการสาธารณะและไม่มี วัตถุประสงค์ในทางการเมือง ม.๑๐ (๒) ของร่างฯ กำหนดให้สหภาพ ข้าราชการพลเรือนไม่มีสิทธินัดหยุดงาน ถ่วงงาน เหยื่อยงาน หรือกระทำการประท้วงต่อ ราชการซึ่งนายทะเบียนมีสิทธิยกเลิกสหภาพ ข้าราชการได้ถ้าดำเนินการขัดต่อวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย ๑) การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่าง สมาชิกสหภาพข้าราชการกับผู้บังคับบัญชาและ สมาชิกสหภาพข้าราชการด้วยกัน ๒) การช่วยเหลือสมาชิกสหภาพข้าราชการใน การดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์และการร้อง ทุกข์ ๓) การแสวงหาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ ของสมาชิกสหภาพข้าราชการเกี่ยวกับสภาพการ รับราชการและ ๔) ดำเนินการให้ความร่วมมือเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและรักษาผลประโยชน์ของ ทางราชการ ตลอดจนแจ้งหรือให้ข้อมูล ต่อผู้เกี่ยวข้องเมื่อทราบหรือพบเห็นเหตุที่อาจทำ ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

/องค์การ ...

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓) สร้างความรู้ความเข้าใจพันธกิจของรัฐบาลตามอนุสัญญา เพื่อให้ข้าราชการเข้าใจบทบาทและสิทธิตามอนุสัญญาและร่างกฎหมายที่ออกรองรับอนุสัญญาดังกล่าวข้างต้น	องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ILO ให้ความเคารพในความเห็นของคณะกรรมการกฎหมายที่อนุญาตให้ข้าราชการพลเรือนระดับผู้บริหารได้รวมตัวกัน กท. (กรมพระธรรมนูญ) รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ชัดเจนในมาตรา ๖๔ ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีเสรีภาพในการรวมกลุ่ม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องมีกฎหมายบัญญัติรายละเอียดต่อไป ในส่วนขอกระทรวงกลาโหม ซึ่งเกี่ยวข้องกับทหารมีพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหารฯ ซึ่งมีขั้นตอนการร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาถ้าเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมและการบังคับบัญชาต้องมีความเป็นเอกภาพ สำนักงาน ก.พ. เรื่องการให้ความรู้แก่ข้าราชการสำนักงาน ก.พ. ดำเนินมาแล้วเป็นเวลา ๒ ปี ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงการสอบถามความเห็นต่าง ๆ ด้วย จนกระทั่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการเสนอ ครม. ที่จะกำหนดออกมาบังคับใช้เป็นพระราชบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรวมกลุ่มข้าราชการพลเรือนสามัญ
ระยะที่สอง : ขั้นตอนระหว่างการนำเสนอต่อรัฐสภา ควรเร่งดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้ ๑. ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจแก่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ลูกจ้าง องค์การลูกจ้าง นายจ้าง และองค์กรนายจ้างให้รับทราบพันธะที่ตนเองต้องปฏิบัติตามโดยเร็ว อาจมีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ	ทุกหน่วยงาน เห็นด้วยกับความเห็นของสภาที่ปรึกษาฯ ในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจแก่หน่วยงานราชการ ลูกจ้าง องค์การลูกจ้าง นายจ้าง และองค์กรนายจ้างให้รับทราบพันธะที่ต้องปฏิบัติตาม

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. เร่งจัดทำ ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ทั้งฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ บริหาร เจ้าหน้าที่รักษาความสงบ ๓. จัดให้มีการพัฒนาอบรมแก่ฝ่ายนายจ้าง ลูกจ้าง และแรงงานในสถานประกอบการกิจการอย่าง ทั่วถึง ๔. เผยแพร่ความรู้ ข้อมูล การปฏิบัติการใน โรงเรียนโดยเฉพาะชั้นปีการศึกษาที่คาดว่าจะนักเรียน นักศึกษา จะสำเร็จการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน ๕. ใช้รูปแบบไตรภาคีในการพิจารณากำหนด กลไก และมาตรการสนับสนุนการเจรจาต่อรองใน ระบบทวิภาคี เพื่อให้รัฐบาลลดบทบาทในการเข้า ไกล่เกลี่ยได้อย่างเป็นรูปธรรม	ทุกหน่วยงาน เห็นด้วยกับความเห็นของ สภาที่ปรึกษาฯ ในการเร่งจัดทำปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ทั้ง ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่บริหาร เจ้าหน้าที่ รักษา ความสงบ รง. (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) เห็นด้วยกับความเห็นของสภาที่ปรึกษาฯ เกี่ยวกับการ อบรมแก่ฝ่ายนายจ้าง ลูกจ้างและแรงงานใน สถานประกอบการอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ศธ. เห็นด้วยเพราะผู้ใช้แรงงานมีหลายระดับควร จะได้รู้สิทธิหน้าที่ขั้นพื้นฐานในการรวมตัวและการ คุยกับนายจ้างอย่างสันติวิธีก่อนที่จะเข้าสู่ ตลาดแรงงาน รง. (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) มีข้อสังเกตว่าควรกำหนดเป็นหลักสูตรหรือ เพียงแต่เชิญเจ้าหน้าที่ด้านแรงงานบรรยาย ให้ความรู้เท่านั้น กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีไตรภาคี ในรูปแบบของคณะกรรมการส่งเสริมการแรงงาน สัมพันธ์ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนการเจรจาต่อรองใน ระบบทวิภาคีโดยหลักสูตรดีใจอยู่แล้ว
ระยะที่สาม : ขั้นตอนการปฏิบัติจริงในช่วง ๒ ปี หลังการให้สัตยาบันหรือก่อนทำรายงานต่อ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ๑. ติดตามประมวลปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินการตามบทบัญญัติของอนุสัญญา พร้อมทั้ง ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องแก่ หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ลูกจ้าง องค์กรลูกจ้าง นายจ้าง และองค์กรนายจ้าง	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน (สำนักงาน ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ) อนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๙๘ จะมี ความพิเศษกว่าอนุสัญญาฉบับอื่นคือ มีคณะกรรมการเสรีภาพในการสมาคมของคณะ ประศาสน์การ ILO (CFA : Committee on Freedom of Association) ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มของนายจ้าง ลูกจ้าง ภาครัฐ มาจากคณะประศาสน์การกลุ่มละ

ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. พิจารณาส่งเสริมสนับสนุน กลไก มาตรการ การเจรจาโดยสมัครใจระหว่างนายจ้างหรือองค์กร ของนายจ้างกับองค์กรของลูกจ้าง หรือการเจรจา ระบบทวิภาคีให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ	สามคน ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อร้องเรียนที่มี ข้อกล่าวหาต่อการละเมิดอนุสัญญาว่าด้วยเสรีภาพ ในการสมาคม โดยมีได้คำนึงว่าประเทศ ที่เกี่ยวข้องจะได้ให้สัตยาบันหรือไม่ก็ตาม ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกับ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานในการจัดทำข้อมูล ร. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเห็นด้วย กับข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ แต่มีข้อสังเกต เพิ่มเติมว่าควรส่งเสริมสนับสนุน กลไก มาตรการ การเจรจาโดยสมัครใจให้กับข้าราชการด้วย
	ความเห็นเพิ่มเติม กต. (กรมองค์การระหว่างประเทศ) ในรายงาน ทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศ ไทยภายใต้กระบวนการ Universal Periodic Review ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่ง สหประชาชาติ (UN Human Rights Council : HRC) ประเทศไทยได้ให้คำมั่นโดยสมัครใจที่จะ เข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘ ทั้งสองฉบับไปแล้ว ดังนั้น ในขณะที่กระทรวง การต่างประเทศเห็นด้วยว่า กระบวนการ ภายในประเทศไทยควรจะดำเนินอย่างรอบคอบ และเตรียมความพร้อมอย่างเต็มที่ ซึ่งกระทรวง แรงงานก็ได้ดำเนินการอยู่แล้ว แต่ก็ต้องคำนึงถึง คำมั่นซึ่งไทยได้แสดงเจตนารมณ์ไว้ในเวทีสากล และกรอบเวลาในการดำเนินการที่สอดคล้อง/ เหมาะสมกับคำมั่นดังกล่าวด้วย

/คณะรัฐมนตรี ...

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงแรงงาน ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศาลแรงงานกลาง องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “การให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และ ๘๘”

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ 7 ๗ ๗ 2555

๖๕๖ ๕๖๖
กษม ผอ. สทต. ๕ ๖ ๖๕๖
ผอ. สทต. ๕ ๖ ๖๕๖
จันท. ๕ ๖ ๖๕๖
จันท. ๕ ๖ ๖๕๖